Wenemaa Kommuniſtline (enamlaste) Partei.

Kõigi maade töölised ühinege!

Edaſi

Üksiku numbri hind 50 kop. Raudteel 55 kop.

Toimetuſe kõnetunnid
on igal tööpäewal 2—3 õhtul.
Tel. 243-29.

Talitus on awatud
igal tööpäewal hommiku kella
10—4 pääle lõunat.
Telefon 683-30.

Tellimiste hind
1 kuu — 15 rbl., 2 kuud 30 r.
3 kuud — 45 r.

Talituſe ja toimetuſe adreſs:
В [illegible] „Edaſi", Петро-
град, [illegible] 71.
(б. [illegible]) 11.

Adreſſi muutmine 1 rubla.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 98. PÄEWALEHT Laupäewal, 10. mail 1919. a.

Kõigi maade töölised ühinege!

Eesti punaſele ſõjawäele, kõigele rewolutſioonilisele töörahwale, kes Eesti wabastamiſe eeſt wõitleb.

Ungari nõukogude walitſuſe ſõbraliku raadioteelſe ettepaneku pääle, et werewalamine Eestis lõpetataks ja wiibimata rahu tehaks, milleks ta lahkelt oma wahemehekätt pakub, ſeletab Eesti nõukogude wabariigi walitſus:

Täieſti aruſaadaw on Ungari töörahwa walitſuſe heatahtlik ſoow wahemehena abiks olla, et Eesti töörahwas wõiks jälle loowa töö juure aſuda ja neid haawu parandama hakata, mis imperialiſtline ilmaſõda ja nüüdne ſõjariistus klaſſi wõitlus kogu maale on löönud. Kuid Ungari wennad arwawad asjata, et Eesti kodanlus ſamuti ilma werewalamiſeta töörahwale järele annab, nagu ſeda Ungari jõukad klassid tegid. Eesti walged, kes ajutiſelt „oma" töörahwaſt woitu ſaid, uniſtawad ainult ſelleſt, et terwes maakonnas kurnajad ühinekſid ja igalpool töörahwa ära kägiſtakſid. Wõib olla, waikib Eesti timukate walitſus iſegi Ungari rahuwahemehe ettepaneku ſurnuks, et peatſe rahu nõue, mis juba nüüd kodumaa töörahwa ja ſoldatite rinnus palawalt pakitſeb, ſelleſt uut hoogu ei ſaaks ja rahutuſeleegina lahti ei puhkeks.

Kes on ſüüdi praeguſes ſõjas? — Teie, ſeltſiliſed, teate ſeda wäga häſti.

Kui Sakſamaal rewolutſioon algas, wõttis mõisnikkude, jõukate kohapidajate, rikaste kaupmeeste ja ſuurmajaomanikkude „maapäewa" wanematekogu wõimu Eestis eneſe kätte. Ajutine walitſus, mille „maapäewa" wanematekogu kokku ſeadis, wõttis kõik abinõud tarwituſele, et maha tallata töörahwaſt, kes päraſt okkupatſiooniaega kergemalt hinge tõmbas ja oma õpetuste eeſt wälja astus. Töörahwalt wõeti walgekaardi ja kaitſeliidu abil kooſolekupidamiſe ja ajalehtede wäljaandmiſe õigus ära. Rohkem tuntud tööliſi hakati kinni wõtma ja maha laſkma.

Narwas ſattuſid meie kätte dokumendid, milleſt näha, kuidas ajutine walitſus raha ja palwete abil Sakſa ſoldatiſi meelitas, et need mitte Eestisſe ei laſeks „punaſeid", ſee on, Eesti tööliſi, kes 1918. a. märtſikuul Sakſa ſõjawägede ja Eesti walgekaarti eeſt ära Wenemaale taganeſid. Ja kui need Eesti töölistehulgad tõesti kodumaa poole tõttaſid, wõttis neid Eesti walgete timukate parw ühes Sakſa kariſtuſeſalkade palgatud ja pimestud jäänustega Narwa all — tule ja ſurmakülwiga wastu. Eesti tööliserõhuja kodanlus oli ſee, kes aruſaajatele töörahwahulkadele ſõda kuulutas ja eſimeſena koduſõda algas.

Kui lagunew Sakſa ſõjawägi hiljem ometi Eestiſt minema läks, pani ajutine walitſus ſõjariistu koolipoiſid, majaperemehed, ohwitſerid, ja ühines Balti parunitega ning Wene walgekaartiga. Sunniwiiſil mobiliſeeriti kõik ſõjawõimuline meesteſugu. Kes ära ütles ſõdimiſeſt oma wendade-kommunistide wastu, tapeti maha. Terwed wereojad woolaſid näituſeks Saaremaal, kus töörahwas walgete timukate ſõna ei kuulnud ning punaſe wabaduslipu üles tõstis.

Hiljem tõi ajutine walitſus eneſele tuge Soomeſt, Inglismaalt ja Rootſiſt. Wõõrad lihunikud olid abiks wõitlemas Eesti tööliste-kommunistide wastu ja kariſtamas „rahwawäe ſoldatiſi", kes püſſid käeſt maha wiskaſid ja ſõdida ei tahtnud.

Aruſaadaw, et Eesti rewolutſioonilised töölised ei wõinud ilma wõitluſeta jätta walgekaardile maad, mida nende eſiwanemad aastaſadade jooksul oma were ja higiga wäetanud, kus praegugi nende wennad ja õed „leiwawanemaid" orjawad. Nad wolitaſid oma nõukogude walitſuſt kõiki abinõuſid tarwituſele wõtma, et Eesti töörahwaſt walgete walitſuſe alt wabastada, maad ja wabrikuid jälle töörahwa kätte wõtta. Ja Eesti töörahwa walitſus kinnitab, et ta enne ſõjariistu maha ei pane, kui ſee kõrge ülesanne teostud on.

Kuid kõige ſelle pääle waatamata ſeletab Eesti Töörahwa Kommuuni Nõukogu, et nagu kogu maailma teadwusline tööliſteklaſs, nii ka Eesti tööline ja maatamees rahu eeſt wõitleb ja eſimeſel wõimaluſel koduſõja lõpetab, et ülesehitawale tööle aſuda. Meie wõitleme Eesti kodanluſe wastu ainult ſellepäraſt, et ſeks ſunnitud oleme.

Pangu Ajutine Walitſus Eestis maksma tõeline demokraatline kord, nagu ſeda töörahwas nõuab:

1. Wabastagu ta wiibimata kõik poliitiliſed wangid ja kaotagu igaſugune poliitiline ſurwe ning õiguſekitſendus;
2. Teostagu ta täieline kooſoleku-, ühinemiſe-, ſõna- ja trükiwabadus;
3. Andku wiibimata ilma taſuta kõik mõisad, ſuured talukohad ja wabrikud Töörahwa Nõukogude ja Komiteede kätte;
4. Saatku Eestiſt wälja parunid, Wene walgekaart ja kõik teiſed wõõrad wäed;
5. Olgu nõus kohe pääle rahutegemiſt ſõjamehi koju laskma, et tööline, maatamees ja põlluharija jälle oma rahuliku töö juure wõiks aſuda.

Siis on Eesti Töörahwa Walitſus walmis wiibimata rahuläbirääkimiſi alustama.

Aga niikaua kui ajutine walitſus töörahwaſt üheltpoolt iluſate lubamistega, teiſeltpoolt wangikodadega, püſſikuulidega ja wõllastega toidab, — halastamata ſõda walgele Eestile!

Parem Eesti rewolutſioonilisel töörahwal langeda wabaduſe eeſt wõideldes lahingus, kui ſurra wangikodades ja wõllades!

Eesti Töörahwa
Kommuuni Nõukogu:

J. Anwelt, Joh. Käspert, K. Mühlberg, H. Pöögelmann, O. Rästas, M. Traktmann, A. Wallner.

Asjaajaja: P. Lepp.
Sekretäär: H. Sonberg.

Punane wäerind.

Teated 8. mail.

Eestimaa wäerind.

Pihkwa piirkonnas, 12 wersta Isborskiſt läänepool, on käimas kohaliſe tähtſuſega wõitluſed.

Punanewad...

Narwa wäeliinilt on, nagu keegi ſeltſimees jutustanud, Tallinnaſſe 700 walgekaartlast ſaadetud, kes endid punastena on hakanud wäljendama.

Jamburi ſihis on walgete pääletungimine Fitinki küla pääle ſeisma pandud.

Põhja wäerinnalt

ei ole teateid.

Lääne wäerind.

Olonetſi ſihis taganeb waenlane kiirelt Soome piirile. Olonetſiſt ſaid meie wäed ſuurtükka, kuulipildujaid, autod, toidumoona ladud ja palju ſõjawarustuſt.

Wilna piirkonnas taganewad meie punaſed wäeosad Narwa Swentjäni ſihis.

Lõuna wäerind.

Jusowi piirkonnas on meie wäed wõideldes rida külaſid ära wõtnud, mis Jusowka alewiſt 10—15 wersta põhjapool. Luganski piirkonnas Belaja jõe ſihis tormab waenlane ägedalt kallale. Grusewka ſihis tungiſid meie wäed üle Donetsi jõe ning wõtſid wõideldes 3—5 wersta edaſiminnes wangiſid ja 3 kuulipildujat. Rostowi piirkonnas täiendawate teadete järele on meie wäed 5. mail wõitluſes Manõtſhi jõeſt lõunapool ſõjaſaagiks ſaanud 2 ſoomustatud autot, üks weoauto, kuus ſuurtükki ja kuulipildujaid. Tihoretſi ſihis kestawad ägedad wõitluſed waenlaſe ratſawäe ſalkadega, kes 25. wersta edeli pool Welikoknäſhewskit üle Manõtſhi jõe tungiſid, edaſi. Tiwninski ſihis jätſid meie wäeosad paremal kaldal Prijutnoe, waenlaſe kange pääleõhumiſe all, maha.

Ida wäerinnalt.

Nikolaewski piirkonnas ſuruti meie wäeosad waenlaſe pääleõhumiſel Malo-Uſenski. Urali piirkonnas wõttis waenlane Sobolewskoje ära, mis 80 wersta loode pool Uralskit. Orenburgiſt 20 wersta lääne pool on wõitluſed käimas.

Teistes piirkondades käimas wõitluſed waheldawa õnnega.

Läti Nõukogude wägede operatiiw-ſtaabi teadaanded 6. mail.

Liiwimaa wäerind. Pahemal lahinguliinil, Burtnekiſt loode pool, wõtſid meie wäed rida waenlaſe ſeisukohti ära ja tungiwad wõideldes Salisburgi alewini. Heinaste piirkonas, marulise tuleandmiſe toetuſel läks waenlaſel korda meie wägeſid tagaſi ſuruda. Kotjaki alewi piirkonnas kestawad wõitluſed edaſi. Teiſtel ſihtidel eelwäeſalkade kokkupõrked.

Kuuramaa wäerind. Suurtüki tulewahetus ja eelwäeſalkade luuramiskäigud.

Ponewedſhi wäerind. Paremal pool wõitlusliinil lööti waenlaſe pääle tungimiskatſed tagaſi. Meie ſuurtükituli ſundis waenlaſe batareid waikima. Pahema pool wõitlusliinil muutuſeta.

Wilna wäerind. Nowoſwentsjäni ſihis wõtſid meie wäeosad Njementſhiwi ja Bolingradski alewid ära, mis Wilnaſt 18 wersta põhjapool.

„Rahwuswaheline" walgekaart.

Walgekaartlaste ajaleht „Siberi Kütid" toob 23. apr. teate, et enamlaste pääletungimiſe tagajärjel kaugel Idas, liitlaste wägede ülemjuhataja on ſaatnud ſuured hiinlaste, prantslaste, itallaste, inglaste ja jaapanlaste ſalgad wäeliinile.

Wäljamaalt.

Nõukogu Ungariſt.

Waherahu tingimistes, mis Rumenia kindral Mardereſk, kes Semigradi juures olewaid wägeſid juhatab, Ungari wäeülemale Werdenile teatanud, nõuawad rumeenlaſed mitte ainult nende wägede ſõjariistade mahapanemiſt, kes nende wastu wõitlewad, waid kõigi wägede, kes ka nende liitlaste wastu wõitlewad ja kõige ſõjariistade ja raudtee materjaali äraandmiſt, ſelle hulgas ka 900 automobiili, kuid ka kõigis Ungaris olewate ſõjawangide ja pantwangide wäljaandmiſt, ilma et Rumenia ſeda wastu tarwitſeks teha. Ainuke wastus nende tingimiste pääle Ungari poolt wõib wõitlus wiimaſe wõimaluſeni olla. Rahwuswaheliſe õiguſe wastu on Ungari parlamentäärid kinni peetud, mis Ungaris ſuur rahutuſt on ſünnitanud.

Ajalehed kirjutawad ühemeelſelt, et ſarnaste alatute nõudmiste pääle ainult ſõjariistus jõul wastata wõib. „Neiſchawa" kirjutab ſellel puhul: „Ungari proletariaat tegi kõik, et ſõda lõpetada. Meie nõudſime waherahu, kuid iga wastus on kõrwahoop Ungari töötawale klaſſile — ſelle wastuſega tuleb wõitlus lõpuni."

„Peſter-Lloyd" kirjutab, et Rumenia wastuſes puudub weel nõue kahekojaliſe parlamendi uuesti ſiſſeſeade ja kuninga wõimule nimetamine. Nende nõudmiste pääle wõib ainult üks wastus olla, missugune ka meie ſiſemine ſeisukord oleks.

Baieri wõitluste järelkaja.

Müncheni on mõned kommunistide juhid arreteeritud, wäljaarwatud Lewin, keda weel kätte ei ole ſaadud, ehk küll arwatakſe juba tema jälgile ſaadud olema. Ka Wene enamlane Nisjen on arreteeritud. Kurt Eisneri leſk wabastati.

Iſeſeiswate ſotſialistide leht protesteerib terawalt walitſuſe üleskihutawate teadete wastu, nagu oleks Müncheni kommunistid pantwangiſid maha laſknud. Tõelikult ei ole ühtegi ſurnukeha Münchenis leitud, kelle kohta tõendada wõiks, nagu oleks ta pantwangina maha lastud. See, muidugi, ei takistanud Noske kaardiwäge kätteſaadud Baieri Nõukogu rahwakomiſſariſid maha laſkmaſt.

Pariiſi rahukonwerentſilt.

7. mail kell kolm p. l. anti Berſailles rahulepingu eſialgne tekſt Sakſamaa ſaadikutele ära. Tſeremoonia ſelle juures oli õieti lihtne ja lühike. Konwerentſi eſimees Clemenceau andis rahulepingu liitlaste nimel Sakſamaa ſaatkonna eſimehele, wälisasjade miniſtri krahw Brockdorff-Ranzaule kätte

Mõned asjale lähedal ſeisjad iſikud arwawad, et Berſailles olewad Sakſamaa ſaadikud ſellele rahulepingule alla kirjutama ei ſaa. Aſjatundjad arwawad aga kui rahulepingule alla ei kirjutada, ſiis praegune Saksamaa walitſus kukkub ja wõim läheb pahempoolſete ſotſialiſtide kätte, kes rahulepingu ſelliſel ſihil alla kirjutawad, kui ſeda wenelaſed Breſt-Litowskis tegid.

Wäljaarwatud Hiinamaa, wõtſid kõik rahukonwerentſiſt oſawõtjad rahwuſed üle üldiſel kooſolekul Saksamaale ettepandud rahutingimiſed wastu. Kooſoleku lõpul wõeti ühehäälſelt Clemenceau ettepanek wastu, mis Hollandilt Endiſe Saksa keiſri wäljaandmiſt rahwuswaheliſele kohtule nõuab.

Saksamaa ja Poolamaa.

Saksamaa aſutawa kogu rahwus-komiſſioni istumiſel rääkis Erzberger hädaohuſt, mis Saksamaad poolakate poolt ähwardab. Poolakate demarkatſiooni joone rikkumiſed, mis waherahu ajal üles ſeati, omandawad paljudes kohtades juba korraliſte lahingute kuju. Tähelepanemiſt äratab ka ſee, et kindral Halleri wäed, kes esialgſelt Holmi ja Beremiſli wõitmiſeks olid määratud, Ülem-Sileſia piiri ääre ſaadeti. Sosnowitſa juures märgati kahte Poola polku, kes tankidega warustud on.

Berlini lehtede teatel ſaadawad poolakad Thorniſt hulgana Saksa perekondi wälja. Üle 15,000 Saksa perekonna, lahti lastud poſti- ja raudtee ametnikud, ſaadeti nende päewade ſees Thorni, Kreuzi ja teiste kohtade kaudu wälja. Thorni linn üksi peab 5000 perekonda wastu wõtma. „Deutsche Tageszeitung" tähendab ſiin juures: „Sellest on weel wähe, et Poola rahwusnõukogu poolt Poſenis mitu ſada õpetajat ja ametnikku kohtadelt lahti lasti, nüüd ſaadetakſe nad [illegible] maakonnaſt wälja. Kuidas ſee wäljaſaatmine Poola metoodi järel ſünnib, wõib kergesti arwata" Leht nõuab walitſuſelt ſelle wastu abinõuſid tarwituſele wõtta.

— Kownoſt tulnud teadete kaudu on 1. maiſt pääle ſoldatite nõukogud Saksamaal ära kaotatud.

— Ajaleht „Freiheit" teatab, et Spandau tehaste tööliſteſt 40 tuhat tööta on, kel igaſugune abi puudub.

— „Bromberger Volkszeitungi" teatel on Kieli ſadamatehastes 10,000 tööliſt tööta, kuna 1. maiſt pääle ſee arw weel 5000 wõrra on tõusnud.

— Poolamaalt ſaadud teadete järele on rüüstamiste ajal, mis petljuralaſed toime pannud, Rownos, Shitomiris ja Berditſhewis 5600 inimeſt ära tapetud.

Wenemaalt.

Wälisasjade rahwakommiſſar

annab teada, et Soomemaa walitſus Peterburi wälisasjade kommiſſariaati teate on ſaanud, et intſidenz Soomemaa ja Wenemaa wahel lõpetud on.

Dutowi riigiſt.

Kustanai maakonna talupoegade wastuhakkamiſel ſai 60 ohwitſeri ſurma; oſa rahwusliſeſt ſõjawäeſt, mis rahustamiſeks wälja ſaadeti, läks mäſſajate poole üle. Wastuhakamine ſündis nõukogude lipu all. Talupojad panid wiis päewa wastu. Wastuhakajad ſuruti Baſhkiiri kaſakate wäeoſade poolt alla.

Orjastatud Eestist.

Aſutaw kogu ning ajutine „walitſus."

Eſimeſel aſutawa kogu awamiſe päewal pannud juba wana ajutine „walitſus" oma wolituſed maha.

Wolituste üleandmiſel ſündinud aga ajutiſe „walitſuſe" ja aſutawa kogu wahel teraw wahekord. Kuidas ſarnane wahekord tekkinud, ſelle kohta rääkib walgete oma hääletoru „Maaliit" järgmiſt: „Wolituste üleandmine ſündinud nõnda. „Pääminister" Päts ütelnud aſutawale kogule: Meie oleme need üleſanded, mis ajutine walitſus oma pääle wõttis, niikaugele wiinud, et nüüd wõime need wolituſed, mis maapäew meie pääle pannud, aſutawa kogu, kui wõimuallika kätte anda. Ajutine walitſus paneb oma wolituſed maha ja palub aſutawat kogu temale ſelliſt wõimaliſkuks teha, neid wolituſi meie walitſuſele edaſi anda. See tähendab, ütleb „Maaliit", hariliku ſureliku keeles: Meie oleme meile uſaldatud wäärtuste üle walitſenud piirides, nagu wana peremees meid wolitas. Teie olete uus peremees ja iſe musta walitſemiſe tööd tegema ei hakka. Meie wolituſed walitſemiſte aſjus on aga, lõppenud. Teie käeſt pole uuſi ka ſaanud. Olge lahke, wolitage iſik, kellele meie walitſetawad aſjad wõime üle anda.

„Sotſialdemokraadi" Aſti ettepanekul wastanud aſutaw kogu K. Pätſile järgmiſel: aſutaw kogu kohustab aj. walitſuſe liikmeid kuni uue walitſuſe kokkuſeadmiſeni oma tegewuſt jatkama. Sarnaſe olukorra tõttu on wahekord ſarnane tekkinud: Eſiteks on wana walitſus ametiſt ära aſtunud, uut weel ei ole ja ſeega on olemas kõige tõſiſem walitſuſe kriiſis."

Soome maapäewa terwitus.

„Weljerahwa Eeſti wabariigi Aſut. Kogule ſaadan Soome rahwa eſituſe poolt ſüdamliku terwituſe.

Lauri Relander,
Maapäewa eſimees".

Põlluwakamaa eeſt 300 marka renti.

Walgekaartlaste hääletoru „Waba maa" kirjutab maaküſimuſeſt järgmiſt:

Tähtwere mõiſa, kus üle 2000 wakamaa põldu on, ei jõua käesolewal kewadel iſe omal jõul põldu ära harida. Suuremaks takiſtuſeks on hobuſte, oſalt ka wiljaſeemne puudus. Waremalt oli ſelles mõiſas üle 60 tööhobuſe, nüüd aga kõigeſt 20 [illegible]. Sel põhjuſel renditakſe mõiſa põldu ſuuremates ja weikſemates tükkides wälja, kuid rendi hind on häste „ajakohane" — nimelt 300 marka wakamaa eeſt. Wäljarenditaw maa on üleskündmata ſuwiwilja kõrrmaa. Ristikheina wälja ei renditu, ſee jääb mõiſale. Praegu makſab wiljaſeemne puud 40—70 marka ja kui ſinna juure ka harimiſe kulud arwata, ſiis tuleb ühe wakamaa ſeemne alla panek ühes rendiga 700—800 marka. Päälegi nõutakſe terwe rent kewadel ette, mis aſjaolu weelgi raskendab. Sel põhjuſel ongi maatahtjaid enam õige wähe olnud. Kui mõis rendiingimuſi ei kergenda, ſiis on karta, et põllud harimata jääwad. Kindel on, et mõiſa teda omal jõul harida ei ſuuda. Siin peaks walitſus aſjale loomuliku käigu andma.

Sõjawägi kahtlane.

„Berliner Tageblatt" on 29. apr. Liibawiſt järgmiſe ſõnumi ſaanud: Enamlaste wastu wõitlemiſt Eeſti wäerinnalt tulnud teated äratawad kartuſt wäerinna täieliſe lagunemiſe päraſt, mis on tekkinud mitmeſuguste lahkmeelsuste tõttu. Sel põhjuſel, et Eeſti walitſus ei ole oma kohustuſi täitnud, on Soome abiwäed ſäält ära kutſutud. (Ainult Kalmi wäeoſa on Eeſtiſſe tagaſi tulnud ja on Marienburgi pool tegewuſes) Eeſti wäed on oma ebauſtawuſega tuntud, kui kardetaw on ſunduſlik mobiliſeerimine, nagu ſee Eeſtimaal on toime pantud. Sellewastu on Nõukogude wäed iſearalise wahwuſega pääletungimiſt alganud.

Niisama kirjutab Saksa leht Eeſti wäerinna ſeiſukorraſt. „Vapaus", kelle järele meie [illegible] teate toome, tähendab, et pilt walgetele mitte meeltülendaw ei wõi olla. See annab tunniſtuſt nende wäerinna ſiſemiſeſt nõrkuſeſt ja kutſub punaſeid wägeſid ſüdikale pääletungimiſele.

Narwaſt.

Suurem jagu wabrikuid on Narwas käima pandud, kuid töötawaid käſa on nendes õige wähe. Tööpalk on wõrdlemata wäike ja kõigub 5—8 rubla wahel päewas. Tööpäew on kaheksatunniline.

Elukallidus on nii ſuur, et teenitaw palk ſellele kuidagi ei wasta. Näituſeks makſab leiwa nael 4—5 rubla.

Lätimaalt.

Amnestia.

1. mai puhul on Läti ſõjawäe rewolutſiooninõukogu kõikidele töölistele ja talupoegadele armu annud, keda ſüüdiſtati ſõjateenistuſeſt kõrwalehoidmiſe ja mõneſuguste teiste nõukogu wõimu wastu tehtud kuritegude päraſt.

Rootſi ja Nõukogude Läti wahekorraſt.

„Zihna" toob raadiotelegrami, mis Rootſi walitſus 2. mail Läti Nõukogude walitſuſele ſaatnud, milles üteldakſe, et Rootſi walitſus teate ſaanud, nagu oleks Rootſi konſul Holmgren Riias kinni wõetud. Rootſi walitſus awaldab lootuſt, et teade mitte õige ei ole, awaldab wastaſel korral kindlat protesti ja nõuab konſuli wabastamiſt, ſamuti Holmgrenile lubaandmiſt Rootſimaale ſõitmiſeks, kui ta ſeda peaks tahtma.

Läti walitſus on ſelle pääle raadio kaudu wastanud, et konſul Holmgreni wangistamiſe ſõnum täieſti tuuleſt on wõetud, nagu palju teiſi Agentuuri teateid Riia üle. Läti walitſus teeb eneſe poolt ainult tingimiſeks, et kui Rootſimaa tahab Riias oma konſuli pidada, ſiis ka Läti walitſuſel õigus oleks oma eſitajat Stokholmi määrata. Selle küſimuſe ſelgitamiſeks on Holmgrenile ta eneſe ſoowil juba luba antud Rootſimaale ſõita, niipea kui Peterburiſt ſelletohane nõusolemine pärale jõuab.

Walged kogunewad.

Walgas ilmuwa Läti walgete ajalehe „Jauna Dsihwe" teatel on Kerenski aegſe „Rahwanõukogu" liikmeteſt praegu 21 meeſt Walgas koos. Wiimastel päewadel on ſinna jõudnud: Klihwe (talupoegade ühiſuſeſt), adwokat Paulut (talup. üh.), Riia endiſe ringkonnakohtu liige Kreeſis (talup. üh.) ja adwokat Sankewitſ (ſotſ.-dem.).

Kuidas parunid „kommuuni" aſutawad.

„Tautas Balſs" (Rahwa hääl) kirjutab, et Rokaiſchi mõiſa omanik parun Hahn ja Haſenpoti-Kluſtere mõiſa omanik von Schroeder Kuramaal enamluſe hädaohu eeſt plehku pannud ja omad mõiſad kõige waranduſega oma moonakate tarwitada jätnud, nende eneste ülewaatuſe ja juhatuſe all. „Zihna" kirjeldab, kuidas on ſee wõimalik ja toob ſama lehe eiſeſt kohaſt wäikeſe ſeletuſe: mõiſate majapidamiſt juhtiwat kolm meeſt, neiſt kubjas, ſepp ja üks moonakas. Wiimaſed on muidugi parunite uſtawad kannupoiſid, kes ſakſte waranduſt nende tagaſi tulekuni hoolega hoiawad ja kaswatawad. Nii ei ole ſiis moonakatel mõiſa tarwitamiſe kohta wähematki ſõnaõiguſt, demokraatliſeſt hääletamiſeſt kõnelemata. „See ongi ſee wäike wahe parunite „kommunismi" ja meie kommuniſtliſe majapidamiſe wahel", tähendab „Zihna" omalt poolt juurde.

Uus kunſtikool.

Riias awatakſe Läti Hariduſe kommiſſariaadi poolt mai keſkel uus proletaarliſe kunſti õpetuskoda, kuhu õpetajateks järgmiſed kunſtnikud on kutſutud: Purwit, Tillberg, Kuga, Strin, Miderneel, Dſenis, Puri, Widberg, Drewin, Ubans, Skulme ja Tone. Õpetuſt antakſe [illegible] kõigis kunſtiharudes. Kooli juures on ka ettewalmistuſeklaſſid algajatele.

Tööstuſe uuendamine.

Riias on Läti tööstuſe kommiſſariaadi poolt põllutööriistade wabrik käima pandud, kus igal kuu jooſul 1200 atra ja 300 äket walmistatakſe. Pääle ſelle on automobiili wabrik awatud, kus eſialgu 400 tööliſt ametis on.

Kirjastus.

Kõik eraiſikute raamatukauplused ja kirjastusärid on Lätimaal natſionaliſeeritud. Kirjastusline tegewus on hariduſe kommiſſariaadi ja kommuniſtliſe erakonna keſkkomitee kätte koondatud. Ajalooliſe, majanduſliſe ja poliitiliſe ſiſuga raamatute wäljaandmiſe on keſkkomitee eneſe hooleks wõtnud. Senini on juba ſuur hulk Lenini, Buharini ja teiste Wene ning wälismaa markſiſtide kirjatöid Läti keelde tõlgitud ja oſalt ka ilmunud. Hariduſe kommiſſariaat töötab õpperaamatute, ilukirjanduſe ja teaduſliſte raamatute wäljaandmiſe kallal. Läti kirjanikkude algupäraſeid töid on juba 15 tuhandes ekſemplaris trükitud, nende ſeas Janſoni uuemad kirjatööd. Et paberi puuduſeſt üle ſaada, on otſuſtatud Ligati paberiwabrikut uuesti käima panna.

Toitlus.

Toiduainete jagamine maikuu 2. poole jaoks.

Toitluse kommiſſariaat teatab elanikkudele, et maikuu 2. poole jaoks toiduaineid jagatakſe.

I. ja II. kategooriale ja lastele 1. nael kalu ja 2. naela heeringaid. III kategooriale ½ naela kalu, 1. nael heeringaid. Kel lõuna ſöökide kaardid on, need kalu ei ſaa.

Lastele antakſe pääle ſelle weel: Kruupa 1. nael, raswa ¼ naela, munne 2. tükki.

Trükiwead.

„Edaſi" nr. 96 on ſõnumis „Müncheni kurb mäng" eſitaw trükiwiga juhtunud. Alt teiſes reas on trükitud „Kunſtnika Franz Stickt" peab olema aga Stuck, mida wabandada palume.

Teated.

E. T. K. Sõjawäe Walitſuſe Terwishoiu toimekond tarwitab aſutatawa Eeſti Sõjawäe Hoſpitali pääle: Arstiſi, aſearstiſi, rohuteadlaſi, haleſtajaid õdesid, aptegi teenijaid, kirjutajaid, kes haigemajades enne töötanud, ſanitariſi ja haigekandjaid. Üles anda: Luuga, E. T. K. Sõjawäe Walitſuſe Terwishoiu Toimekonda kuſt ka lähemaid teateid wõib ſaada.

E. T. K. Sõjawäe Walitſuſe Terwishoiu Toimekonna juhataja
A. Klement.

Wiiburi poole Eeſti tööliſte klubi Eeſtſeiſus annab ſellega teada, et pühapäewal 11-mal mail k. 3 p. l. on klubi liikmete **üleüldine kooſolek.** Päewakord: klubi tegewuſe aruanne, Eeſtſeiſuſe täiendamine ja jookswad aſjad. Päälinnas wõetakſe ka uuſi liikmeid wastu. Prosp. Карла Маркса, 25.
Eeſtſeiſus.

W. K. P. Kroonlinna Eeſti oſakonna **pääkooſolek** jääb olema pühapäewal, 11. mail kell 6 õhtul Kroonlinna Eeſti Tööliste Ühiſuſe ruumides (Советская ул. 4. IV. флюгель, кв. 1.)

Eeſti Sporti Selts „Kalew" paneb pühapäewal 11. mail ſ. a. **Pidu õhtu** toime. Eeskawa: näitemäng „**Sambla liha**" ja muud harilikud lõbustuſed. Algus kell 7 õhtul Obwitſerſki nr. 1/11.
Eeſtſeiſus.

Proletkulti nõukogu
kooſolekuſt laupäewal, 10. ſtp., kell 4 päewal, palutakſe kõiki liikmeid oſawõtta.

Teadaanne.

26. aprillil 1919 kadus nr 1 ja 2 karawani kollektiiwi ſekretär **Gustaw Sauer** ühes temale antud toitluſe rahaga, 20.000 rubla ligi, ära. Margid: kannab prillid, takistab kõnelemiſes, 31 aastat wana, rahwuſe pooleſt lätlane. Kes tema kohta mingiſuguſeid teateid wõib anda, palun järgmiſel adreſſil ſeda teha: Гутуевский остр., Землечерпательн. караван, пароход «Конкордия». Председателю коллектива А. Рутману.

Pidu õhtu paneb toime Soome Eeſti komman. meremeeste klubi Pühap. 1. mail. Italianskaja u l. nr. 12. Teater Bi-Ba-Bo ruumides. Algus kell 6 p. l. Mängib keelpilliſe orkester. Eeſtſeiſus.

Proletkulti laulukoori
järgmine harjutus on esmaspäewal, 12. kp., kell 7 õhtul. Palutakſe wõimalikult kõiki lauljaid ilmuda.

E. T. K. Kultuura ja Hariduſe Walitſuſe kirjastusoſakonna raamatu ladu aſub Peterburis, Fontanka nr. 53. kr. 9.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei
Eeſti Oſak. Peterburi komitee.
Wastutaw toimetaja: Toimetaſe kolleegium.

14-я Государств. типография, Петроград, Социалистическая (бывш. Ивановская), 14.